

5. Labai smarki audra daugelyje Lietuvos rajonų liepos 11 d.

Atogrąžų oras, plūstelėjęs iš Pietų Europos pirmojo dešimtadienio pabaigoje, lėmė ne tik karštą laikotarpį, bet formavo ir neramius orus. Pabrėžtina, kad ši oro masė pasižymi dideliu nepastovumu, nes aukšta oro temperatūra palanki vystyti stipriems aukštyneigiams srautams, kurie suformuoja labai galingus debesis su 14–16 km viršūnėmis. Svarbu, kad jie gali sukaupti labai didelį drėgmės kiekį, kuris, susidarius palankiai situacijai priežeminiuose bei aukštesniuose atmosferos sluoksniuose (mezokonvekcinės sistemos, konvergencijos/divergencijos zonos), išpila ne tik didelius lietaus kiekius, bet kartu formuojasi perkūnijos, škvai, o kartais iškrenta stambūs krušos ledėkai ar net užgimsta viesulai.

Būtent tokios palankios sąlygos smarkiai ir labai smarkiai konvekcijai susidarė liepos 11 d. Pirmoje dienos pusėje virš Lietuvos susiformavo keletas nepastovumo linijų, kurios ypač suaktyvėjo popietinėmis valandomis, o pavakare prie šios neramios zonos prisijungė šaltasis banguojantis atmosferos frontas, kuris atgaivino vakarinius rajonus iki 19–21 °C, tuo metu Aukštaitija ir Dzūkija dar alsavo kaitra su 30–33 °C. Susiklosčius tokiai situacijai, audringi orai pirmiausia formavosi Lietuvos pietvakariuose, o vėliau audros apimama teritorija plėtėsi į rytinius bei šiaurinius šalies rajonus. Pavojingi lietūs dieną išmatuoti 16 AMS (15–30 mm, Jurbarkė 32 mm, Kybartuose 35 mm) ir 3 VMS, o liepos 12-os d. pirmoje nakties pusėje dar 6 AMS (15–26 mm, Šalčininkuose 30 mm) ir 1 VMS šalies rytinėje dalyje. Daugelyje vietovių praėjo perkūnijos, lydimos škvai, kurių gūsiai vietomis siekė 15–21 m/s, Ukmergėje net 25 m/s.